

Svar på skriftligt spörsmål SSS 328/2022 rd

Svar på skriftligt spörsmål om prövning av arbetskraftstillgången för arbetsrelaterad invandring

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 328/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Jari Koskela /saf m.fl.:

Är regeringen medveten om de problem som sloandet av prövningen av arbetskraftstillgången har medfört i Sverige, och

är regeringen redo att utarbeta en utredning om följderna av sloandet av prövningen av arbetskraftstillgången för att även kommande regeringar ska ha ett tillräckligt informationsunderlag till förfogande?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Statsminister Sanna Marins regering har som mål att i enlighet med sitt program främja invandringen av utländsk arbetskraft och bekämpa utnyttjandet av utländska arbetstagare. Enligt regeringsprogrammet är avsikten att behålla den så kallade tillgångsprövningen för uppehållstillstånd för arbetstagare.

Tillgångsprövningen gäller särskilt beviljandet av arbetstagarens första uppehållstillstånd. Syftet med tillgångsprövningen är att reda ut om det i Finland, Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet finns en tillgänglig arbetstagare för det ledigförklarade arbetstillfallet. Tillgångsprövningen gäller även uppehållstillstånd för säsongarbetare, men inte andra uppehållstillstånd som beviljas på grundval av arbete, såsom uppehållstillstånd som beviljas högkvalificerade personer. Högkvalificerade personer har med stöd av utlänningslagen inte omfattats av tillgångsprövningen redan från 2004 och enligt normer av lägre grad redan flera år innan det.

Bakom bevarandet av tillgångsprövningen i Finland ligger bland annat tjänstemannautredningar som gjorts vid arbets- och näringsministeriet om reformen av arbetstillstånd i Sverige år 2008. I Sverige var målet med reformen av arbetstillstånd att särskilt öka invandringen av högutbildad arbetskraft. Till skillnad från Finland omfattades även högkvalificerade personer av tillgångsprövningen i Sverige. Arbets- och näringsministeriet har även följt med utredningar som gjorts i

Sverige om konsekvenserna av reformen av arbetstillstånd. Till exempel utvärderade Delegationen för migrationsstudier (Delmi) reformen av arbetstillstånd i sin rapport år 2013. Enligt rapporten ökade reformen knappt alls invandringen av högkvalificerade personer, utan den ökade invandringen till branscher som redan från tidigare hade tillräckligt med tillgång på arbetskraft.

I Finland fungerar tillgångsprövningen i regel på önskat sätt. Sättet att genomföra tillgångsprövningen styrs av de regionala riktlinjerna om arbetstillstånd som upprätthålls av Närings-, trafik- och miljöcentralerna (NTM-centralerna) och bedömningarna i riktlinjerna om läget på regionens arbetsmarknad. För närvarande pågår ett försök där flera NTM-centraler har berett en gemensam, mer omfattande riktlinje om arbetstillstånd. NTM-centralerna i Södra Österbotten, Kajanaland, Österbotten och Norra Österbotten fastställer tillsammans behov för arbetskraft på försöksområdena enligt yrkesbransch med beaktande av konjunkturutsikter. En analys av resultaten för försöket fås före utgången av denna regeringsperiod. I samband med utvecklingen av tillståndsförfarandena sörjer man för att tillgångsprövningen fungerar som en smidig del av den arbetsrelaterade invandringen som helhet.

Regeringen ser för närvarande inget behov av att bereda nya utredningar om slopandet av tillgångsprövningen.

Helsingfors 1.7.2022

Arbetsminister Tuula Haatainen